

INSPIRATIONSPUNKTER
[KUN DET TALTE ORD GÆLDER]

7. december 2017
17/09856-2

Samråd i ERU den 7. december 2017 – Spørgsmål I stillet efter ønske fra Lisbeth Bech Poulsen (SF)

Spørgsmål I

Ministeren bedes redegøre for Finansiell Stabilitets forberedelse, tilrettelæggelse og førelse af retssager om erstatningsansvar mod bankledelser og revisionsfirmaer m.fl. i forbindelse med krakkede banker, og om ministeren er tilfreds med Finansiell Stabilitets hidtidige varetagelse af sådanne sager eller agter at tage initiativer på baggrund af de nuværende erfaringer.

Indledning

- Jeg vil gerne takke for invitationen til samrådet.
- Med samrådsspørgsmålet er jeg blevet bedt om at redegøre for Finansiell Stabilitets forberedelse, tilrettelæggelse og førelse af retssager om ledelses- og revisionsansvar i forbindelse med krakkede banker.
- Desuden har udvalget bedt mig vurdere, om jeg er tilfreds med Finansiell Stabilitets varetagelse af ansvarssagerne, eller om jeg agter at tage initiativer på baggrund af erfaringerne.
- Lad mig indledningsvist understrege, at det efter min opfattelse er afgørende, at hvis der er ledelser i de krakkede banker, der kan drages til ansvar for de tab, de har påført kunder, kreditorer og aktionærer mv. i banken, så skal det ske. Selvfølgelig skal det det.
- Det er efter min opfattelse afgørende for retsbevidstheden. Der er nemlig tale om pengeinstitutter, hvis lukning har haft store

indvirkninger på kunder, kreditorer og samfundet generelt.

- Det er først og fremmest bankernes ledelser – det vil sige bestyrelsen og direktionen – som bærer ansvaret for, at en bank drives forsvarligt, og at reglerne overholdes.
- Det er derfor også et vigtigt element i håndteringen af nødlidende pengeinstitutter i Finansiell Stabilitet, at det bliver undersøgt til bunds gennem en advokatundersøgelse, om en bank er drevet på en ordentlig måde, eller om der kan gøres et ansvar gældende over for den tidligere ledelse m.v. Samtidig skal der selvsagt ikke rejses sager, hvor der ikke er grundlag herfor.
- Det har også været et bredt politisk ønske i den finansielle forligskreds bag bankpakkerne.
- Det leder mig til besvarelsen af det stillede spørgsmål

Finansiel Stabilitets forberedelse, tilrettelæggelse og førelse af sagerne om erstatningsansvar

- Jeg har bedt Finansiell Stabilitet redegøre for dets forberedelse, tilrettelæggelse og førelse af ansvarssagerne.
- Finansiell Stabilitet har oplyst, at når selskabet overtager et nødlidende pengeinstitut iværksættes en ekstern advokatundersøgelse.
- Denne eksterne advokatundersøgelse har til formål at undersøge forholdene i det overtagne institut. Advokaten bliver bl.a. bedt om at finde de væsentligste årsager til det økonomiske sammenbrud i pengeinstituttet.
- Desuden skal advokaten vurdere, om der er mistanke om, at pengeinstituttets tidligere ledelse, revision eller nærtstående har begået ansvarspådragende handlinger.
- Hvis det er vurderingen, at der foreligger ansvarspådragende handlinger, vurderer advokaten, om der foreligger et erstatningsansvar.

- Hvis det er vurderingen, at der er tale om strafbare handlinger, vil Finansiell Stabilitet gøre Finanstilsynet opmærksom herpå. Herefter vil Finanstilsynet kunne indgive anmeldelse herom til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.
- Den eksterne advokatredegørelse og advokatens anbefalinger danner endvidere grundlag for Finansiell Stabilitets beslutning om, hvorvidt der skal anlægges en erstatningssag mod den tidligere ledelse og revision.
- Finansiell Stabilitet anlægger kun en retssag, hvis de sammen med deres eksterne advokater vurderer, at det er overvejende sandsynligt at vinde sagen.
- Det er Finansiell Stabilitets bestyrelse, der træffer beslutning om, hvorvidt der skal anlægges en retssag.
- Hvis bestyrelsen beslutter at anlægge sag, får en ekstern advokat til opgave at forberede en stævning. Det vil medføre yderligere undersøgelser og vurderinger, og det er også i den forbindelse, at det besluttet hvilke per-

soner, der vurderes at være erstatningsansvarlige, og dermed skal stævnes, og hvilke der ikke skal.

- Finansiell Stabilitet har overtaget 13 nødlidende pengeinstitutter. I 8 af tilfældene har Finansiell Stabilitet på baggrund af advokatundersøgelserne vurderet, at det er overvejende sandsynligt, at FS vil få medhold i en erstatningsansvarssag. I de 5 øvrige sager har Finansiell Stabilitet således ikke anlagt retssager.
- Der er altid en procesrisiko forbundet med anlæggelse af en retssag, blandt andet fordi der kan komme nye oplysninger frem ved afhøring af vidner m.v. Denne procesrisiko er højere i denne type sager, hvor domspraksis er begrænset.
- Hvis der fremkommer nye oplysninger frem i sagen undervejs, kan det være relevant for Finansiell Stabilitet at tilskære en sag, således at der ikke forfølges spørgsmål, der ikke vurderes at kunne lede til dom.

- Det skal i øvrigt bemærkes, at erstatningsansvarssagerne har et omfang og kompleksitet, der sjældent er set i det danske retssystem. Fx fyldte sagsakterne i Roskilde Bank-sagen ca. 30.000 sider, og sagen blev behandlet i Østre Landsret over en periode på 112 retsdage fra november 2015 til juni 2017.
- Tilsvarende var også sagerne vedrørende Amagerbanken og Capinordic Bank meget omfattende med henholdsvis ca. 21.000 sider samt hovedforhandling i 61 retsdage og ca. 24.000 sider med hovedforhandling i 54 retsdage.
- Der er på nuværende tidspunkt afsagt dom i tre af de anlagte ansvarssager. Det vedrører Capinordic Bank, Amagerbanken og Roskilde Bank.

Dommene vedrørende Capinordic Bank og Amagerbanken

- I sagen vedrørende Capinordic Bank fik Finansiell Stabilitet i 2015 delvist medhold, da landsretten dømte tre personer i bankens tidligere ledelse til at betale i alt 90,5 millioner kroner med tillæg renter til Finansiell Stabili-

tet, idet ledelsen fandtes at være erstatnings-svarlige for tabet i 9 konkrete udlånsengagementer.

- De dømte valgte at anke dommen til Højesteret, hvorefter Finansiell Stabilitet ligeledes ankede.
- Et af de væsentlige emner i sagen er, hvor grænserne går for det forretningsmæssige skøn, der tilkommer ledelsen. Et andet væsentligt emne er, hvilken betydning Finanstilsynets vurdering af udlånsengagementer skal tillægges.
- I Amagerbank-sagen blev der afsagt dom af byretten i juni 2017. Sagen for byretten vedrører tabene i 3 konkrete udlånsengagementer.
- Byretten frikendte den tidligere ledelse i Amagerbanken vedrørende alle 3 udlånsengagementer.
- Finansiell Stabilitet har anket sagen, dog kun vedrørende dele af det ene engagement. Det skyldes, at Finansiell Stabilitet vurderer, at

byretten har trukket fortolkningen af grænserne for det forretningsmæssige skøn i Østre Landsrets dom i Capinordic-sagen meget langt.

- I både Capinordic Bank- og Amagerbank-sagen har Finansiell Stabilitet i anken skåret sagerne til på baggrund af dommene i første instans og efter rådgivning fra de eksterne juridiske rådgivere.
- I begge sager anser Finansiell Stabilitet og de eksterne juridiske rådgivere det for overvejende sandsynligt, at man vil opnå et bedre resultat vedrørende de dele af dommene, som er anket.
- Jeg har ikke herudover bemærkninger til måden disse sager er grebet an på.

Dommen vedrørende Roskilde Bank

- I forhold til dommen i Roskilde Bank-sagen afsagde Østre Landsret dom den 7. november i år, hvor den sagsøgte tidligere ledelse og eksterne revision i banken blev frifundet.

- I forhold til sagen om Roskilde Bank, så har Finansiell Stabilitet i redegørelsen oplyst følgende over for mig:
- Bestyrelsen i den ny Roskilde Bank (som på daværende tidspunkt var ejet af Nationalbanken og Det Private Beredskab) besluttede efter sammenbruddet i august 2008, at anmode to eksterne advokater om at foretage en undersøgelse af forholdene i Roskilde Bank i perioden 1. januar 2005 til august 2008.
- Advokatredegørelsen foreslå i juli 2009. Heri var det vurderingen, at den tidligere ledelse havde handlet ansvarspådragende og kunne holdes ansvarlig for bankens tab.
- Herefter besluttede Ny Roskilde Bank, at opgaven med at forberede og føre retssagen blev overdraget til en ny ekstern advokat.
- I februar 2010 blev der indleveret stævning mod den tidligere ledelse og revision med påstand om, at de sagsøgte i fællesskab skulle betale 1 mia. kr. i erstatning.

- Af landsrettens domsresumé fremgår, at der har foreligget kritisable forhold i forbindelse med driften af banken. Det drejer sig særligt om bankens omfattende brug af såkaldt presserende bevillinger, og at banken desuden i meget væsentlig grad havde været eksponeret mod den konjunkturfølsomme ejendomsbranche. Disse forhold gav dog ikke landsretten grundlag for at fastslå, at ledelsen generelt havde drevet banken uforvarligt.
- For så vidt angår de konkrete forhold, har landsretten vedrørende udlån til bankens store kunders køb af aktier i Roskilde Bank lagt til grund, at der reelt ikke blev foretaget en kreditvurdering. Landsretten har anset dette forhold for ansvarspådragende for direktionen og bestyrelsen.
- Landsretten fandt dog videre, at Finansiell Stabilitet ikke havde kunnet opgøre sit tab i forbindelse hermed, og at landsretten derfor ikke havde det fornødne grundlag for at foretage et skøn over et tab.

- Det er domstolene, der i de konkrete sager foretager en bevisbedømmelse af forholdene i sagen. Der er derfor altid risiko for, at domstolene ikke bedømmer en sag på samme måde som Finansiell Stabilitet og deres advokater.
- Landsrettens påpegning af, at der ikke har været det fornødne grundlag for at foretage et skøn over tabene synes imidlertid at fremstå som en kritik af det juridiske arbejde som advokaterne på Finansiell Stabilitets vegne har foretaget.
- Hvis Finansiell Stabilitets advokater ikke har udført deres arbejde ordentligt, så mener jeg, at det er utilfredsstillende.
- Jeg har forstået, at Finansiell Stabilitet drøfter dette spørgsmål med advokaterne. Både for at afdække i hvilket omfang advokaterne har udført deres arbejde godt nok og for at afklare, om sagen skulle ankes.
- I forhold til anke har Finansiell Stabilitet, siden dommens afsigelse, grundigt overvejet spørgsmålet.

- Det er Finansiell Stabilitets og advokaternes vurdering, at landsretten anlægger en streng bevisbedømmelse for at statuere ansvar for en bankledelses kreditgivning, og at denne bevisbedømmelse umiddelbart er noget strengere, end hvad advokaterne har vurderet, at der kunne udledes af bl.a. den foreliggende praksis.
- Finansiell Stabilitets bestyrelse har derfor besluttet at anke dele af dommen. Påstanden for Højesteret er fastsat til 375 mio. kr.
- Ankesagen vil omfatte konkrete aktiekreditter samt konkrete udlånsengagementer, herunder den aktiekredit hvor Østre Landsret finder, at bestyrelse og direktion har handlet ansvarspådragende.
- Finansiell Stabilitet vil under ankesagen gøre gældende, at der gælder et skærpet ansvar for ledelsen i en finansiell virksomhed, ligesom dokumentationen af tabene vil blive forelagt på den måde, som Østre Landsret har efterlyst.

- Finansiell Stabilitet har desuden i forbindelse med anken besluttet at skifte ud i den personkreds fra advokatfirmaet som skal føre sagen.
- Finansiell Stabilitet har endvidere oplyst, at der er drøftelser med advokaterne om kvaliteten af det arbejde som de eksterne advokater leverer. Det samme gælder mulige konsekvenser for salær og kompensation for eventuelle fejl og mangler ved de leverede ydelser.
- Jeg har noteret mig de skridt som Finansiell Stabilitet har taget over for deres advokater i Roskilde Bank-sagen.
- Det er Finansiell Stabilitet, der har ansvaret for at sagerne føres, og i den forbindelse sørger for, at den eksterne juridiske bistand er kvalificeret og kompetent. Derfor har jeg bedt Finansiell Stabilitet redegøre for, hvordan det fremadrettet sikres, at en lignende situation undgås.

Afslutning

- Forløbet i sagerne har i øvrigt givet anledning til spørgsmål, om der skal ses nærmere på reglerne for at drage ledelserne i finansielle virksomheder til ansvar i tilfælde, hvor den finansielle virksomhed bliver nødlidende.
- På nuværende tidspunkt foreligger der imidlertid alene erfaringer på baggrund af 3 første instansafgørelser. Inden der drages konklusioner om evt. lovgivningsmæssige initiativer bør Højesteret have mulighed for at se på og forholde sig til omfanget af de gældende regler om ledelsesansvar i de konkrete ankesager.
- Vi forventer en afgørelse fra Højesteret i Capinordic-sagen december 2018.
- Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at jeg har meget stor forståelse for, at retssagerne er en belastning for de personer, som sagerne vedrører.
- Men vi skal heller ikke glemme, at sammenbruddene i disse institutter har betydet tab og omkostninger for almindelige borger,

kreditorer, samfundet og de offentlige kasser.

- Derfor er det vigtigt at vi, på en ordentlig og professionel måde, får afklaret, hvorvidt de tidligere ledelser har handlet ansvarspådragende og er erstatningspligtige.
- Som tidligere nævnt er retspraksis i denne type sager sparsom, hvorfor der er afgørende at få fastlagt, hvor grænserne for det forretningsmæssige skøn går.
- Det er et stort ansvar at stå i spidsen for en finansiell virksomhed, og det er baggrunden for den omfattende regulering på området. Man må derfor som tidligere ledelse forvente, at der stilles spørgsmålstejn ved, om dette ansvar er udøvet godt nok, hvis virksomheden går ned.
- Tak for ordet.